

ונוסף ללימודו בזה, להשפיע גם על עוד בני"מ מסביבתו, אנשים נשים וטף, באופן דוהעמידו תלמידים הרבה", ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, שע"י עצם ההחלטה בדבר יקבלו תיכף ומיד את השכר, הקיום בפועל של דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁷, שלאחר שישנו כבר ה"מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו. . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה" – שאז "בחזקת שהוא משיח" – שכבר יהי' מיד "משיח בודאי", עי"ז ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל. . ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו".



הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש



בחוקותי

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק יז
(תרגום הפשי)



יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה
שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

גם – „לצחצח הכפתורים“, וצריך רק שהקב"ה יפתח את עיניהם של בנ"י שיראו שהגאולה האמיתית והשלמה כבר ישנה, ויושבים כבר לפני שולחן ערוך, בסעודת לוי ושוור הבר' וכו' וכו'.

מזה מובן . . בדורנו זה ובזמננו זה, לאחר ששכבר סיימו הכל (כנ"ל), ישנה הבטחה גמורה בתורה, שבטח יהי' „(תזכור יום צאתך ממצרים) כל ימי חיך . . להביא לימות המשיח“³,

ובפשטות – שלא זקוקים להפסק ח"ו בין „כל ימי חיך“ ו„ימות המשיח“ (כמו שהי' אצל בנ"י בכל הדורות שלפני דורנו זה), אלא „כל ימי חיך“ דכאו"א מישראל, חיו הגשמיים כנשמה בגוף, כוללים בפשטות (גם) „ימות המשיח“ בלי הפסק, מכיון שהגאולה באה תיכף ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו אם זה מצב דלילה, „הבאים מצרימה“), כך שהרגע האחרון דהגלות והנקודה האחרונה דהגלות נעשים רגע ראשון ונקודה ראשונה דגאולה,

ומ„ימי חיך“ בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח"ו (אפילו אם הוא כבר למעלה משבעים שנה וכיו"ב), עובר כאו"א מישראל מיד – בתכלית השלימות, „ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין“⁴, בהמשך ד„כל ימי חיך“ בימות המשיח, וחיים נצחיים שיהיו אז.

ובנוגע לפועל הכוונה היא, שהעבודה דבנ"י עתה צריכה להיות „להביא לימות המשיח“, לגלות כבר תיכף בפועל איך שהמצב ד„הבאים מצרימה“ בגלות הוא באמת מצב ד„גאולת ישראל“, עי"ז שמתכווננים בעצמם ומכינים אחרים למצב ד„ימות המשיח“.

כולל ובמיוחד – בקשר עם יום ההילולא דהרמב"ם – ע"י שמתחזקים ומוסיפים בלימוד ספר משנה תורה להרמב"ם . . ובפרט – בספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁵, בשני הפרקים האחרונים דהלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

א. „נעוץ סופן בתחילתן“ –
בפרשתנו, הן בתורה שבכתב
והן ב„לקוטי תורה“

כבר דובר פעמים רבות¹ על כך שישנו קשר בין תחילתו לבין סופו של כל ענין בתורה, ככתוב ב„ספר יצירה“²: „נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן“. וכך גם בתורה שבכתב: בין תחילתם וסופם של כל ספר ושל כל פרשה יש קשר תוכני.

לפי זה בפרשתנו – בחוקותי: מכיון שסוף הפרשה הוא „סופן“ הן של ספר ויקרא, והן של פרשת בחוקותי – יש לומר שקיימת נקודה משותפת בין תחילת חומש ויקרא², תחילת פרשת בחוקותי, וסוף פרשת בחוקותי.

והנה רואים כאן דבר פלא: בדרך שבה מוסברות ההתחלות של ספר ויקרא ושל פרשת בחוקותי ב„לקוטי תורה“ – „פרשיות השבוע החסידיות“ – ברור כיצד מתקיים בשתי התחלות אלו, המוסברות לפי תוכן זוהר, הענין של „נעוץ בסופן“ – בסוף פרשתנו.

וכן רואים את קיום הענין של „נעוץ סופן בתחילתן“ לא רק בתורה שבכתב, אלא גם בספר „לקוטי תורה“ עצמו³: על אותו רעיון שעליו מדובר בדרושים של התחלת ספר ויקרא והתחלת פרשת בחוקותי, מדובר גם בסוף הדרושים של פרשת בחוקותי.

יתר על כן: בתורה שבכתב סוף פרשת בחוקותי הוא גם סוף ספר ויקרא. אבל ב„לקוטי תורה“ ישנן „הוספות“ לאחר הדרושים של

פרשת בחוקותי⁴, וניתן לראות, שגם בסיום ה„הוספות“ מדובר על אותה נקודה.

ב. בסוף ספר ויקרא: שני קרבנות המציעים על שני סוגי קדושה

הקשר בפשטות בין התחלת ספר ויקרא וסיומו: ספר ויקרא פותח בדיני הקרבנות⁴ „אדם כי יקריב מכם קרבן לה'...“⁵, וגם בסוף ספר ויקרא מדובר על שני סוגי קרבנות: (א) בכור⁶ (ב) מעשר בהמה⁷.

כיון שדוקא שני קרבנות אלו מוזכרים בסוף ספר ויקרא, יש לומר, שבהם משתקף הענין הכללי של הקרבנות, שעליו מדובר בתחילת ספר ויקרא.

ההסבר לכך מתבסס על ההבדל בין בכור למעשר: בכור קדוש מעצמו, מלמעלה מכריזים עליו והופכים אותו לקדוש⁸, קדושתו אינה תלויה בפעולת האדם⁹. אך לא כן קדושת מעשר, שהיא תלויה בעבודת האדם – על

4 שג"כ הובא לדפוס בחי"ק אדמו"ר הצ"צ – בשנת תרי"א (בפעם הא' בספר בפ"ע) ובשנת תרכ"ז* (בפעם הב'): קיצור מד"ה ראו כי כו' את השבת – בס"פ פקודי: קיצור ע"פ ולא תשבית מלח. להבין מ"ש באוצרות חיים – בסיום ספר ויקרא: לד"ה בהעלותך – בסוף ספר במדבר: קיצור מד"ה כי כארץ – סיום ספר דברים: קיצור ע"פ הנך יפה רעיתי – בסיום שה"ש.

4* להעיר אשר ספר ויקרא נקרא ספר הקרבנות – ראה רמב"ן בהקדמת ויקרא.

5 ויקרא א, ב.

6 פרשתנו כו, כו.

7 שם, לב.

8 בכורות נג, סע"א. ערכין כט, סע"א. תמורה כה, א. ובכ"מ. רמב"ם הל' בכורות פ"א ה"ד.

9 וגם להמ"ד (ערכים שם ושי"ג). רמב"ם שם שצריך להקדישו בפה – הרי גם „אם לא הקדישו הרי זה מתקדש מאליו“ (רמב"ם שם).

* ראה התמים ח"א עז, ב.

1 ראה בענין „הדרן“ – לעיל ע' 144 בשו"ג להערה 31. ועוד.

2 פ"א מ"ז.

2* שהיא גם התחלת פרשת ויקרא, ולכן הנקודה משותפת גם עם סוף פרשת ויקרא.

3 שנסדר לדפוס ע"י כ"ק אדמו"ר הצ"צ – ראה היום יום ע' טז. אגה"ק דכ"ק אדמו"ר הצ"צ ודכ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפסו במפתחות ללקו"ת בתחלתן).

חיים נצחיים וואָס וועט דעמולט זיין.

ובנוגע לפועל מיינט עס, אַז די עבודה פון אידן איצטער דאַרף זיין „להביא לימות המשיח“, צו שוין גלייך מגלה זיין בפועל ווי דער מצב פון „הבאים מצרימה“ אין גלות איז באמת אַ מצב פון „גאולת ישראל“, דורך דעם וואָס מ'גרייט זיך אַליין און מ'גרייט צו אַנדערע צו דעם מצב פון „ימות המשיח“.

כולל ובמיוחד – בקשר מיט דעם יום ההילולא פון דעם רמב"ם – דורך מחזק זיין און מוסיף זיין אין לימוד ספר משנה תורה להרמב"ם . . ובפרט – אין ספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁵, אין די לעצטע צוויי פרקים פון הלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

און נוסף צו דעם אייגענעם לימוד בזה, זאָל מען זען אויך משפיע זיין אויף אַנדערע אידן אַרום זיך, אנשים נשים וטף, באופן פון „והעמידו תלמידים הרבה“⁶, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, אַז דורך דער עצם החלטה בדבר זאָל מען תיכף ומיד באַקומען דעם שכר, דער קיום בפועל פון דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁷, אַז לאחרי וואָס מ'האָט שוין דעם „מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו . . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה'“ – וואָס ער איז „בחזקת שהוא משיח“ – זאָל ער שוין גלייך ווערן „משיח בודאי“, דורך דעם וואָס „עשה והצלחה ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל . . ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו“.

(משיחות ש"פ שמות, כ"א טבת תשנ"ב)



כמדובר ריבוי פעמים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שנוסף ע"ז שכבר „כלו כל הקיצין“¹¹, כבר עשו בני"ו תשובה, וסיימו הכל, כולל

- (5) כ"ה הכותרת בדפוס ויניצאה רפד. שי.
- (6) אבות פ"א מ"א.
- (7) הלי' מלכים ספי"א.

האדם לספור¹⁰, ו„העשירי⁷ יהיה קודש“¹¹. דבר זה ניכר יותר בזמן הזה, כאשר קדושת בכור קיימת גם עתה, שהרי היא קיימת מעצמה, ואילו קדושת מעשר איננה קיימת בפועל, על-פי גזירת חכמים שלא להפריש מעשר בהמה¹².

לפי זה יובן הסדר בין הענינים. שתחילה כתוב על בכור ואחר-כך על מעשר: בעבודת הקרבנות (קירוב לאלוקות) מופיעה תחילה השפעת הקדושה ממעלה למטה (בכור), ורק אחר-כך מתאפשרת עבודת האדם ממטה למעלה (מעשר)¹³.

וזהו הקשר בין תוכנו של סוף ויקרא לבין תחילתו „אדם כי יקריב מכם קרבן לה'“: ב„לקוטי תורה“¹⁴ מוסבר, שהכוונה ב„אדם כי יקריב מכם קרבן לה'“ היא לכך ש„אדם הנעליון“ (הקדוש-ברוך-הוא) מקרב („יקריב“) את האדם שלמטה לאלוקות („מכם קרבן...“). בראשונה קיימת ההשפעה של אתערותא דלעילא

(10) משנה בכורות נח, ב. רמב"ם שם פ"ז ה"א. וגם לדעת ר' יוסי בר יהודה במשנה שם – הרי עכ"פ צריך להפריש המעשר („ונטל אחד“).
 וגם לדעת רבא ושם נט, א, ד, עשירי מאליו הוא קדוש – הרי: (א) צ"ל „מנה תשעה“ – פרש"י שם ד"ה קדוש מאליו.
 (ב) העשירי נעשה קדוש רק ביציאה מן הדיר (ואו קדוש למפרע) – כמשנ"ת בארוכה בלקו"ש ח"ז ע' 362 ואילך.
 וראה משנה נדרים (יה, ב) דמעשר בהמה הוא דבר הנדור. ובתוס' שם: דבעי העברת מנין .. מיקרי שפיר דבר הנדור. וראה הערה הבאה.
 (11) ובפרט להסברא (ראה בארוכה לקח טוב – להר"י ענגל – כלל א' קרוב לסופו) דקדושת מעשר היא ולא מאליו, כ"א ע"י האדם, שהוא משים הקדושה עליו, ולכך הוי דבר הנדור (כנ"ל בהערה הקודמת). ובטור"א לר"ה (כה, ב): „דמעשר נמי איתא בשאלה ככל הקדשים הקדושים בפה“ [ועפ"י הנ"ל מלקח טוב מתורץ בפשטות מה שהקשה עליו במנ"ח מצוה שס. ואכ"מ].
 (12) בכורות נג, סע"א. רמב"ם הלי' בכורות פ"ז ה"ב.
 (13) להעיר מבחי' פרשתנו (כו, לב): „כי הבכור והמעשר עקמם אחד* וזהו נעוץ סופן בתהלתן לחבר וליחד הסוף עם הראש, עיי"ש.
 (14) ויקרא ב, ג.

* כמו שהביא לפניו מהרמב"ם, הבכור והמעשר מעשה שניהם אחד (בה, ובתורת" דהלי' בכורות: וכללתי כו). וראה גם שיחת ליל ה' דסוכות תשמ"ז.

(=התעוררות מלמעלה) כדי לקרב את האדם שלמטה אל הקדוש-ברוך-הוא, ואחר כך ממשיך הפסוק ואומר: „מן הבהמה... תקריבו את קרבנכם“ – כאן מדובר על הקרבן שעל האדם להביא בעבודת עצמו (מן ה, הבהמה שבו) – אתערותא דלתתא (=התעוררות מלמטה).

וזאת בהתאמה לשני סוגי הקרבנות שעליהם מדובר בסוף ספר ויקרא – בכור (קדוש ממעלה) ומעשר (קדוש על-ידי האדם)¹⁵.

ג. בכור ומעשר באדם עצמו

שני ענינים אלו – בכור (אתערותא דלעילא) ומעשר (אתערותא דלתתא) – ישנם גם באדם עצמו:

„בכור“ הוא אחד, ואם יש יותר הוא הראשון – וזהו בחינת חכמה. ככתוב¹⁶ „קדש לי כל בכור“, ו„קדש“ היא בחינת החכמה¹⁷. מעשר – יש צורך בעשרה (עבודה באמצעות עשרת כוחות הנפש), וחובה על כל אחד ואחד שלפחות האחרון¹⁸ – הגילוי (הקשור למחשבה דיבור ומעשה) יהיה קודש (אפילו אצל בינוני – שווהי מידת כל אדם)¹⁹.

ולכן: (א) בכור – קדוש מעצמו. אין זה תלוי בעבודת האדם, כי בחינת החכמה שבנפש, כח מסירות הנפש, קיימת אצל כל יהודי בירושה

(15) ויש לקשר הנ"ל גם עם דרוש הא' שבלקו"ת ספר ויקרא (ד"ה ויקרא אל משה) עפ"י המבואר שם (א, ב) ש„ויקרא אל משה“ הוא ה„הארה והשפעה למשה (אתעדל"ע) כדי שעי"ז יוכל לעלות כו" (אתעדל"ת). ועד"ז להלן בהמאמר שם ב, א.

(16) ובאה"ת ויקרא עה"פ אדם כי יקריב (כך ג' ע' תשכד): „ואחר כהנ"ל [ביאור ענין אתעדל"ע ואתעדל"ת – ע"ד הנ"ל בלקו"ת] יובן ג"כ הפסוק שלפניו ויקרא אל משה... ועם היות זה דרוש בפ"ע... אך שייך בטוב לדרוש דלעילא ויתקשרו יחד“.

(17) בא יג, ב. וראה אה"ת עה"פ בכ"ז.
 (18) ויש בו: „מילה בגרמי“ (איינער, מסנ"פ), ראשית כחות הפנימים. – וראה ג"כ סידור שער התפלין ת, ב. ע"פ זח"ג רסב, א (ובסידור שם, שהוא חכמה שבכתר).

(19) ראה קהלת יעקב ע' מעשר כמה דרגות (ביאורים ובהם משל"ה תולדות רפוי, ב) דמעשר הוא ל' ספירות (שבחכמה). וראה ג"כ בפרדס עה"כ) ובמאור"א ובכ"מ. וראה לקוטי לוי"צ אגרות-קודש (ר"ע רמג) דמצוה דמעשרות בכלל הוא לבנות את המל'.
 (19) תניא רפי"ד.

מאבותינו^{19*}. (ב) קדושת בכור קיימת גם בזמן הגלות, שהרי בחינת חכמה שבנפש²⁰ שלימה²¹ תמיד²².

אך לא כן קדושת מעשר – עשר כוחות הנפש והעשירי – זה תלוי בעבודת האדם, ולפיכך ישנו בענין זה הבדל בין הזמן שבית המקדש קיים (כאשר אלוקות מאירה בגלוי) לבין זמן הגלות²³ (שבאה בעקבות ההטא).

והוה הקשר בין סוף פרשת בחוקותי לבין תחילתה:

על „אם בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו“ מוסבר ב„לקוטי תורה“²⁴: „בחוקתי תלכו“ הכוונה היא לעבודה של הילוך – ללא גבול – על-ידי דרגת ובחינת ה„חקיקה“ שבנשמה („בחוקתי“ מלשון חקיקה), שהיא שורש הנשמה, כפי שהיא חקוקה למעלה.

אך כיון שה„הילוך“ נובע משרוש הנשמה, והאדם נמצא למטה, בגוף גשמי, הרי אין ל„הילוך“ קיום מתמיד („לא תעמוד ולא תקום“²⁵), אלא אם כן יהווה האדם למטה, באמצעות עבודתו, כלי לכך – וזהו, ואת מצוותי תשמרו: באמצעות עבודת המצוות למטה מכין האדם כלים ה„שומרים“ (תשמרו) את ההשפעה האלוהית של „הילוך“ בלי גבול, הנובעת משרש הנשמה, כך שהיא „תכון לעד“²⁵.

שני ענינים אלו: (א) „בחוקתי תלכו“ – השפעה הנובעת משרש הנשמה, (ב) „מצוותי תשמרו“ – עבודת האדם למטה, מקבילים לשני הענינים שבסוף הפרשה²⁶: (א) בכור – חכמה

^{19*} תניא פ”ח.

(20) להעיר מהג”ל (הערה 17) שהוא חכמה שבכחור.

(21) אבל להעיר מהדעה דבכור בחו”ל הוא רק דרבנן – ראה אנציק’ תלמודית בערכו (ע’ רפה) וש”נ.

(22) תניא פ”ט.

(23) ראה ד”ה קול דודי תש”ט פ”ב (ובכ”ח) שהעבודה דומן הבית, שאז הי גילוי אלקות, היא בכחות פנימיים דמוחין ומדות כו’, משא”כ בזמן הגלות.

(24) ד”ה אם בחוקתי תלכו (הא) וביאורו.

(25) ל’ הלקו”ת שם – מה, ג.

(26) ועד”ז של התחלת ספר ויקרא – כי האתעדל”ת (תקריבו גו) היא עשיית כלי לשמור האתעדל”ע (אדם כי יקריבו) שתהי’, דבר המתקיים, כמבואר בארוכה בלקו”ת ויקרא שם (ב, סע”ב ואילך).

שבנפש (ב) מעשר – עשר כוחות הנפש.

ד. עבודת האדם היא העבודה

הנעלה יותר

קיים הכלל²⁷: „הכל הולך אחר החיתום“. וכיון שסיום וחותם ספר ויקרא הוא בענין מעשר, יש לומר, שהמעשר איננו מופיע לאחר בכור, רק מפני שסדר הענינים הוא (כפי שהוסבר בסעיף ב’), שתחילה קיימת אתערותא דלעילא (בכור), ורק אחר-כך עבודת האדם (מעשר), אלא גם מפני שיש יתרון בקדושה הבאה על-ידי עבודה, על-פני קדושה המגיעה מלמעלה, ולכן סיום ספר ויקרא הוא בענין המעשר, כי תכלית הקרבנות היא עבודת האדם.

כך מובן גם הסדר שבהתחלת ספר ויקרא ופרשת בחוקתי: אתערותא דלתתא („תקריבו את קרבנכם“) באה לאחר אתערותא דלעילא („אדם כי יקריב...“) לא רק מפני שלהשפעה מסוג של „אתערותא דלעילא“ אין קיום „ובמעט זמן יכלה כח-התעוררות זאת“²⁸, ולכן יש צורך באתערותא דלתתא של האדם המהווה כלי לאתערותא דלעילא, והיא הופכת ל„דבר שיכול להתקיים לעד“, „דבר המתקיים“²⁹, אלא גם מפני שזהו סדר של „מעלין בקודש“³⁰: באתערותא דלתתא (עבודת האדם) יש יתרון לגבי אתערותא דלעילא³¹.

וכך גם „מצוותי תשמרו“ איננו רק „כלי“ לענין של „בחוקתי תלכו“, אלא יש כאן יתרון על פני „בחוקתי תלכו“.

יש להבין: הרי „בחוקתי תלכו“ היא בחינת חקיקה (עד לדרגה הגבוהה ביותר של חקיקה – אותיות שבטעם הנפש, אותיות המאוחדות בעצמיות אור אי”ן-סוף, כמוסבר ב„לקוטי

(27) ברכות יב, א.

(28) ל’ הלקו”ת ויקרא שם – ב, סע”ב.

(29) שם רע”ג, ורע”ד.

(30) ברכות כה, א. וש”נ.

(31) ראה לקו”ת תוריע (כ, ב) ושה”ש (כב, ג. כג, ד ואילך) – דהאתעדל”ע הנמשכת ע”י אתעדל”ת היא מבחי’ פנימית יותר ולכן ע”ז דוקא „יולדת זכר“ – אה”ר דוקא. וראה לקו”ת ויקרא שם ג, ג.

ג.ח.

מ’האָט שוין גערעדט מערערע מאָל דברי כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, אַז נוסף אויף דעם וואָס ס’איז שוין „כלו כל הקיצין“, האָבן אידן שוין תשובה געטאָן, און מ’האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט, כולל אויך – „צופוצן די קנעפלעך“, און מ’דאַרף נאָר האָבן אַז דער אויבערשטער זאָל אויפגעפּענען די אויגן פון אידן זיי זאָלן זען ווי ס’איז שוין דאָ די גאולה האמיתית והשלימה, און מ’זיצט שוין באַ דעם שולחן ערוך, בסעודת לויתן ושור הבר’² וכו’ וכו’.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק . . . בדורנו זה ובזמננו זה, לאחרי וואָס מ’האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט (כנ”ל), האָט מען די הבטחה גמורה אין תורה, אַז עס וועט זיכער זיין „(תזכור את יום צאתך מארץ מצרים) כל ימי חיך . . . להביא לימות המשיח“³,

ובפשטות – אַז מ’דאַרף ניט אַנקומען צו אַ הפסק ח”ו צווישן „כל ימי חיך“ און „ימות המשיח“ (ווי דאָס איז געווען באַ אידן בכל הדורות שלפני דורנו זה), נאָר „כל ימי חיך“ פון יעדער איד, זיינע חיים גשמיים אַלס נשמה בגוף, זיינען כולל בפשטות (אויך) „ימות המשיח“ בלי הפסק, וואָרום די גאולה קומט תיכף ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו אויב דאָס איז אַ מצב פון לילה, „הבאים מצרימה“), אַזוי אַז דער רגע האחרון פון גלות און די נקודה אחרונה פון גלות ווערט דער רגע ראשון און נקודה ראשונה פון גאולה,

און פון „ימי חיך“ בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח”ו (אפילו אויב ער איז שוין עלטער פון שבעים שנה וכיו”ב), גייט יעדער איד גלייך איבער – בתכלית השלימות, „ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין“⁴, אין דעם המשך פון „כל ימי חיך“ בימות המשיח, און

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה ב”ב עד, ב ואילך. פסחים קיט, ב. ועוד.

(3) ברכות יב, ב.

(4) ויק”ר פל”ב, ה. וש”נ.

הוספה בשורת הגאולה

נז.

דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות והוא הוא דור הראשון של הגאולה – כהודעת והכרזת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו (ע"ש יוסף הראשון שהודיע והכריז שאלקים פקד יפקוד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב¹), שכבר נשלמו כל מעשינו ועבודתינו, וכבר כלו כל הקיצין וכבר עשו תשובה, וכבר נסתיימו כל ההכנות ובאופן דהכנה רבתי², והכל מוכן לסעודה² דלעתיד לבוא, לויתן ושור הבר³ ויין המשומר⁴.

(משיחות עשרה בטבת (יהפך לשמחה), ושי"פ ויחי, י"ד טבת תשנ"ב)



- 1) פרשתנו נ, כד.
- 2) ע"פ ל' חז"ל – אבות פ"ג מט"ז. סנהדרין לה, א ובפרש"י.
- 3) ראה ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג.
- 4) ברכות לד, ב. וש"נ.

לקוטי

בחוקותי

שיחות

תורה³²), ובחינת הליכה, ואם כך, מהו היתרון שבמצותי תשמרו?

ה. מדוע יש צורך באתערותא דלתתא לאחר אתערותא דלעילא

כדי להסביר זאת יש לענות על שאלה נוספת:

בענין שהוזכר לעיל, שהתעוררות באמצעות אתערותא דלעילא איננה, דבר המתקיים אלא אם כן באה אחריה אתערותא דלתתא, אין מובן:

הרי ידוע³³, שאתערותא דלעילא נובעת מדרגה שאליה אין בידי מעשה התחתונים – להגיע, ולכן היא יורדת באופן של „חפץ חסד הוא“, ואם כך מתעוררת השאלה: לשם מה יש צורך אחר-כך באתערותא דלתתא? שהרי, לכאורה, כשם שאין צורך באתערותא דלתתא לפני כן, כדי להוריד אתערותא דלעילא, כך אין צורך באתערותא דלתתא כדי לקיים ולשמור את התעוררות הבאה עלידי אתערותא דלעילא? (ולא יתכן לומר, לכאורה, שצורך זה נובע מגרעון במצבו של האדם. שהרי השפעה זו מגיעה מדרגה גבוהה כל-כך, שבה אין מחשיבים את מעשי התחתונים, והיא יורדת רק מפני ש, חפץ חסד הוא“).

התשובה לשאלה זאת באופן פשוט היא, כמוסבר ב„לקוטי תורה“ שם³⁴, שכיוון שהתעוררות האדם באה רק בעקבות אתערותא דלעילא, ולא בעקבות שינוי אצל האדם, הרי „בהסתלק הארה עליונה זו שאינה מאירה רק בעת רצון .. בטילה האהבה שנסתעף ממנה“.

ו. השאלה ב„לקוטי תורה“ על „דע מאין... ולאן“

הדברים „ימתקן“ יותר לפי המוסבר

ב„לקוטי תורה“ בסוף פרשתנו³⁵ על מאמר חז"ל³⁶ „דע מאין באת ולאן אתה הולך“: „אין מורה על מקום גשמי, ו„אין“ – על דרגת חכמה, הנעלית מהגבלות המקום. ב„מאין באת“ הכוונה היא לשורש הנשמה הנובעת מבחינת „אין“, וב„לאן אתה הולך“ מדובר על שר הנשמה בתחיית המתים, שיהיה בעולם הזה, מקום גשמי („אין“).

ותמוה: ירידת הנשמה היא לצורך עליה, וכיצד יתכן אפוא שלאחר הירידה מדרגת „אין“ (שרש הנשמה) יהיה השכר, העליה, של הנשמה בדרגת „אין“, דרגה של מקום, הנמוכה מדרגת „אין“?

התשובה לכך היא, שדוקא ב„אין“ (מקום גשמי), קיים היתרון של „דירה בתחתונים“. דוקא פה למטה ישנו „גילוי אור אין סוף דקמיה רוחניות וגשמיות שוין“, דרגה הנעלית מדרגת „אין“.

כלומר, דוקא בעבודת האדם מתבצעת הכוונה של עצמיות, הנעלה מאד מ„אין“ – דרגת החכמה, דוקא כך מתבצעת התכלית של „נתאוה הקדוש-ברוך-הוא להיות לו דירה בתחתונים“³⁷ (כמוסבר במאמר: „והיינו בחינת ע"ק...“ ש„עתיק“ הוא התענוג דלמעלה, „נתאוה“³⁸), ולכן גם שר העבודה של עשיית „דירה בתחתונים“ הוא בדרגת „אין“, מקום גשמי, שהרי השכר הוא במקום העבודה.

זהו ההסבר לכך שעבודת האדם משפיעה גם על ענינים הבאים מפני ש, חפץ חסד הוא“. כל ההשפעות מלמעלה הן השפעות של אורות וגילויים, שבהן ייתכנו שינויים, אבל בעבודת האדם מתבטאת התכלית של עצמיות, הנעלית אפילו מאתערותא דלעילא הבאה מפני ש, חפץ חסד הוא“. וכיוון שאתערותא דלתתא מגיעה עד לעצמות, למעלה משינויים, היא

(35) ג, ד.

(36) אבות רפ"ג.

(37) וכידוע שכוונה זו היא בעצמותו ית' למעלה מכל טעם – ראה המשך תרס"ז ס"ע ז' ואילך. ובארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 22 ואילך.

(38) ראה בארוכה שיחת ש"פ וישב תשל"ז.

(32) פרשתנו מו, ב. שם, ד.

(33) לקו"ת שה"ש כג, ד ואילך. וראה לקו"ת ויקרא ב, ו עוד.

(34) ויקרא שם, ג.

מביא לידי קיומה ושמירתה של האתערותא דלעילא.

בכך מוסברים דברי ה"לקוטי תורה" (בתחילת ספר ויקרא³⁹), אשר לאחר הענין שדוקא באמצעות אתערותא דלתא, "יהיה דבר המתקיים", ממשיך ואומר שבאמצעות עבודת האדם מגיעים לדרגה של "כי לא אדם הוא"⁴⁰, שהרי זהו הטעם הפנימי לכך שאתערותא דלתא מביאה לקיום⁴¹ אתערותא דלעילא.

ז. גם אצל האדם התענוג גדול יותר בעבודה

כשם שלמעלה תענוג העצמות ("נתאוה") הוא דוקא בעבודה, כך הם הדברים גם אצל האדם למטה.

"אדם רוצה בקב שלו"⁴² – רצונו ותענוגו של האדם הוא דוקא בדברים שהוא יגע עליהם. בענינים שהוא מקבל מלמעלה בחסד חנם, ללא עמל מצדו, אין מתבטאת כוונת העצמות, ולכן אין לנפש האדם תענוג במ. רק "בקב שלו", בדברים שאדם משיג על-ידי גיעתו ועבודתו, רק זאת, "אדם רוצה" – כאשר הכוונה היא כאן לפנימיות הרצון⁴³, לתענוג שבנפש.

וכך רואים את הענין של "נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן" גם ב"סופן" של ה"הוספות" ב"לקוטי תורה", בסוף ספר ויקרא⁴⁴:

שם⁴⁴ מוסבר, שיום הכיפורים (שבת שבתון) הוא עצם התענוג, שאיננו מורכב מענינים אחרים, ולכן אסור יום הכיפורים באכילה ושתייה.

אחר כך בא חג הסוכות (ושמיני עצרת⁴⁵), שאז יורד התענוג אל הכוחות ה"מקיפים" ואחר-כך אל הכוחות ה"פנימים" – "להיות בחינת דע⁴⁶ את אלוקי אביך ועבדו בלב שלם ונפש חפצה..." – כאשר במושג "חפצה" הכוונה היא לפנימיות הרצון⁴⁷, לתענוג.

ובמילים "ונפש חפצה..." מסתיים הדרוש ב"לקוטי תורה"⁴⁸, בדומה לסיום הדרוש האחרון של פרשת בחוקתי, כפי שהוסבר לעיל, והיינו בחינת עתיקא קדישא... "שהרי עתיק הוא בחינת התענוג.

כידוע, שמיני עצרת הוא ה"שמן"⁴⁹ וה"תמצית"⁵⁰ של חודש תשרי כולו. לפי זה יש לומר ש"נפש חפצה" של (סוכות ו)שמיני עצרת היא נעלה מן התענוג הבלתי מורכב של יום הכיפורים. וקשה: כיצד יכול התענוג של סוכות ושמיני עצרת, הכולל התעסקות באכילה ושתיה גשמיים, להיות נעלה יותר מהתענוג של יום הכיפורים, שבו מנותקים מאכילה ושתייה? וההסבר הוא כדלעיל: דוקא מפני שבסוכות ובשמיני עצרת העבודה היא בדרגת, "אין", תוך התעסקות באכילה ושתיה גשמיים, דוקא משום כך התענוג הוא תענוג של עצם הנפש ממש.

(45) בלקו"ת שם נזכר רק סוכות. אבל עפ"י הידוע שגמר ההמשכה בפנימיות (קליטה) הוא בשמע"צ, מובן שבסוכות כאן נכלל גם שמע"צ.
(46) כן הוא גם בתניא רמ"ב וכו', אבל בדה"א (כה, ט) ובנפש חפצה.
(47) כידוע (לקו"ת) שה"ש ד"ה לבבתי ספ"א (וש"ג). ועוד) ההפרש בין רצון וחפץ. וראה שו"ת הצ"צ אה"ע ח"ב סי' רטג.

(48) באוה"ת ויקרא (סוף ח"ב) נמצא דרוש זה בכמה שינוים והוספות. וידוע שכ"כ מאמרי דא"ח נאמרו כמה פעמים ובשינוים והוספות וכו' – עכ"פ מובן שהנמסר לדפוס ע"י הצ"צ ה"ה, אויסגעקליבן (פון צוויי טויעננט מאמרים" – היום יום י"ד אדי"א) וראה ג"כ אגה"ק דהצ"צ (דלעיל הערה 3).

(49) ראה אוה"ת שמע"צ (ע' א'תתיז), וסד"ה ביום השמע"צ עדר"ת (ע' תלה) בשם הה"מ – שמיני הוא לשון שמן. ובסד"ה ביום השמע"צ תרצ"ד (סד"מ תיש"א ע' 87) ורד"ה ביום השמע"צ תש"ב, תש"ג ונו"ד – לשון שמן ורשן. (50) אוה"ת בלק ע' תתקכו (בשם אדמ"ו ג"ע). וראה ד"ה ביום השמיני שלח בסה"מ תקס"ב (בסופו) ותרצ"ג (סד"מ קונט' ח"א רנד, א. ושם: "בשמע"צ הוא המשכת התמצית והעצמיות כו").

ח. הקושי המתעורר על כך, והתשובה:

לכאורה ניתן לשאול על כך: התענוג של יום הכיפורים הוא תענוג בלתי-מורכב, ובמה מתבטאת אפוא עליונותו של התענוג של סוכות ושמיני עצרת, ונפש חפצה?"

וההסבר לכך הוא: כפי שמדובר ב"לקוטי תורה" בתחילת פרשתנו⁵¹, שלמרות שאותיות החקיקה אינן דבר שנוסף אל האבן הטובה, בכל זאת הן אינן כאבן הטובה עצמה, בפשטותה, שהיא "מופשט(ת) מכל צורה ממש", כך גם בעניננו: התענוג של יום הכיפורים הוא תענוג בלתי מורכב, בדומה לאותיות החקיקה שהן עשויות מעצמן, אבל התענוג של "נפש חפצה", של חג הסוכות ושמיני עצרת הוא בדומה לאבן הטובה עצמה בפשטותה – התענוג של עצם הנפש ממש.

ט. שתי הדרגות מתאחדות בגאולה העתידה

לפיכך מופיע הענין של "ואת מצוותי תשמרו" לאחר "בחוקתי תלכו": "בחוקתי" – חקיקה, אמנם אין זה דבר נוסף, אך אין זאת האבן הטובה עצמה בפשטותה, ולכן העליה וההליכה, "תלכו", הנובעת מכך, למרות שהיא נעלית מהילוך המלאכים⁵², בכל זאת היא מוגבלת. אך לא כן קיום המצוות בדברים גשמיים, "מצוותי תשמרו", דרגת, "אין", זוהי

(51) מה, ד.
(52) ראה ד"ה צאינה וראינה תר"ס. ובכ"מ.

העצמיות הנעלית מחקיקה, ולכן מתרחשת אמיתיות ענין ההילוך, ללא שום הגבלות, כמאמר³⁶: "ולאן אתה הולך" – דוקא בדרגת "אין" קיים הענין האמיתי של "הילוך"⁵³.

על-ידי שיתבצע הענין של "בחוקתי תלכו" – ההליכה בדרגת חקיקה, מצד שרש הנשמה, בדומה לאתערותא דלתתא, יתבצע הענין המוזכר בסוף הפרשה⁵⁴, "והתהלכתי בתוכם" שתי דרגות של הילוך: ממעלה למטה, וממטה למעלה⁵⁵, ושני "הילוכים" אלו יתאחדו, ולכן הם כתובים במילה אחת: "והתהלכתי".

וזאת עד לידי "ואולך אתכם קוממיות"⁵⁶ – "שתי קומות"⁵⁷, קומת המשפיע – הנותן, וקומת המקבל, ממעלה למטה וממטה למעלה⁵⁸, ושתייהן נכללות בקומה אחת⁵⁹.

וזהו השכר לעבודה של "אם בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו", כאשר תגלה הגאולה העתידה, בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ בחוקתי תשכ"ה)

(53) כידוע בפ"י מרז"ל (עירובין נד, א) האי עלמא דאליזין מיני, שדוקא ע"י הירידה בעוה"ז נעשים בחי' מהלכים (אוה"ת בראשית כד, ב).
(54) כו, יב.

(55) לקו"ת ראה כו, א. אמ"ב שער הק"ש פפ"ו. ספ"ח ואילך. אוה"ת פרשתנו ד"ה והתהלכתי (כך ב' ע' תרמ ואילך). ד"ה והתהלכתי תשי"א.

(56) פרשתנו שם, יג.

(57) דעת ר' מאיר – סנהדרין ק, א. וראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ז (ע' 212) שגם ר' יהודה מודה ש"קוממיות" פירושו ב' קומות, אלא שס"ל שב' הקומות יתאחדו יחד.

(58) אמ"ב שם פפ"ט. אוה"ת שם (ע' תרנג. תער"ב"ג).

(59) ראה בארוכה לקו"ש שם.



ליכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח



יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד